

INFORMACJA
O PORECZENIACH I GWARANCJACH UDZIELONYCH W 2005
ROKU PRZEZ SKARB PAŃSTWA, NIEKTÓRE OSOBY PRAWNE
ORAZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

2006

Spis treści

1.	Streszczenie najważniejszych informacji	1
2.	Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego	2
3.	Zmiany w przepisach regulujących udzielanie poręczeń i gwarancji	4
4.	Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa	5
4.1	Udzielone gwarancje i poręczenia.....	5
4.2	Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2005.....	6
4.3	Wpłaty na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa z tytułu wniesionych opłat prowizyjnych od udzielonych gwarancji i poręczeń.....	7
4.4	Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa	8
4.5	Wydatki i należności Skarbu Państwa	10
4.6	Działania windykacyjne Skarbu Państwa	12
5.	Ryzyko wynikające z poręczonych i gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.....	12
6.	Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne	13
7.	Poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych	15
8.	Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.....	17
9.	Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.....	19

1. Streszczenie najważniejszych informacji

A. Ogólna kwota gwarancji Skarbu Państwa udzielonych w 2005 roku wynosi 6.758.362.050 zł. W 2004 roku udzielono poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 7.093.010.068 zł.

Kwota potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w 2005 roku wzrosła: z 29.432.723.273 zł, wg stanu na dzień 31.12.2004 r., do 31.642.564.773 zł, wg stanu na dzień 31.12.2005 roku.

Kwota przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do dnia 31.12.2005 r. stanowiła jeden ze składników branych pod uwagę przy obliczaniu rocznej relacji państwowego długu publicznego do PKB. Wg stanu na dzień 31.12.2005 r. relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2005 r. wyniosła 1,06%¹, natomiast wg stanu na dzień 31.12.2004 r. relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2004 r. wyniosła 1,28%². W nowej ustawie o finansach publicznych³ kategoria przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń nie występuje, a co za tym idzie nie jest ona już brana pod uwagę przy obliczaniu rocznej relacji państwowego długu publicznego do PKB.

W roku 2005 zaobserwowano spadek średniego ryzyka portfela udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa. W porównaniu do 2004 r. nastąpił także spadek relacji przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa do PKB o ok. 0,22 punktu procentowego.

B. Ogólna kwota gwarancji Skarbu Państwa udzielonych w 2005 roku wynosi 6.758.362.050 zł, a najwyższych kwotowo gwarancji Skarbu Państwa w 2005 r. udzielono:

a) za Bank Gospodarstwa Krajowego w łącznej kwocie 3.106.718.850 zł, w tym:

- dwie gwarancje Skarbu Państwa spłaty kredytów zaciągniętych przez Rzeczpospolitą Polską w Europejskim Banku Inwestycyjnym, przejętych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2005 r. w sprawie ustalania Programu rzeczowo – finansowego dla inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Drogowego (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 57 z późn. zm.), przeznaczonych na częściowe sfinansowanie projektów:

- „Polska – Infrastruktura Drogowa – Projekt AFI” – kwota gwarancji spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem wynosi 1.796.548.800 zł,

---

¹ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB wg skorygowanego szacunku wstępnego GUS w wysokości 979,2 mld zł.

² Do wyliczenia relacji przyjęto wartość PKB, w wysokości 922,2 mld zł.

³ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, Nr 169, poz. 1420 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319).

- „Polska – Wydłużenie Autostrady A2 - część A” – kwota gwarancji spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem wynosi 1.137.617.250 zł.

• jedna gwarancja Skarbu Państwa spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na częściowe finansowanie Programu Spójności Społecznej i Gospodarczej z Unią Europejską, programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej oraz projektów dotyczących rozwoju regionalnego i renowacji urbanistycznej, kwota gwarancji spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami związanymi bezpośrednio z tym kredytem wynosi 172.552.800 zł.

b) na rzecz koncesjonariusza Gdańsk Transport Company S.A.– gwarancja wypłaty GTC S.A. środków z Krajowego Funduszu Drogowego w Banku Gospodarstwa Krajowego, wynikających z umowy o budowę i eksploatację autostrady A –1, udzielona w wyniku realizacji art. 39j ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 257 z późn. zm.), do kwoty 3.162.547.200 zł.

C. Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2005 r.:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych:	13.380.922.776 zł,
- z tytułu gwarancji zagranicznych:	18.261.641.997 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	31.642.564.773 zł,

co oznacza wzrost w stosunku do 2004 r. o 7,5%.

D. W 2005 r. Skarb Państwa poniósł wydatki na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań w kwocie 279.258.014 zł, co stanowiło 86,6% planu budżetowego po zmianach. Większość wydatków, bo aż 85,9% to wydatki poniesione z tytułu poręczeń udzielonych bankom kredytującym Agencję Rynku Rolnego.

E. Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń wynoszą, wg stanu na dzień 31.12.2005 r.: 1.603.869.392 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2004 pozycja ta odnotowała niewielki spadek o 1,0%. Należności te w 19,4% powstały na skutek spłaty przez Skarb Państwa kredytów udzielonych na finansowanie inwestycji centralnych.

F. W wyniku działań windykacyjnych prowadzonych w celu odzyskania kwot zapłaconych przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych, a następnie wykonanych umów poręczenia i gwarancji, w 2005 roku uzyskano dochody w wysokości 65.117.795 zł.

2. Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego

Udzielanie poręczeń i gwarancji to podejmowanie ryzyka finansowego, z reguły na rachunek przyszłych okresów. Art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto.

W związku z powyższym, kontrola narastania zobowiązań z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych.

Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2003 r., Nr 174, poz. 1689, z późn. zm.), w art. 46, nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania corocznie Sejmowi, w terminie właściwym do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu państwa, informacji o:

- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez niektóre osoby prawne,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych,
- liczbie i wartości akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Obok obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, których wykonanie następuje w formie przedłożenia Sejmowi niniejszej Informacji, istnieją również obowiązki wprowadzone przez art. 13 ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 oraz przez art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Obowiązki te polegają na:

- podawaniu do publicznej wiadomości zbiorczych danych dotyczących ogółu operacji finansowych sektora finansów publicznych, obejmujących w szczególności dochody i wydatki, zobowiązania i należności, gwarancje i poręczenia,
- podawaniu do publicznej wiadomości wykazu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, z wymienieniem podmiotów, których te poręczenia i gwarancje dotyczą,
- ogłaszaniu kwot niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostki sektora finansów publicznych, w tym udzielonych przez Skarb Państwa.

Należy mieć na uwadze fakt, że zakres wyżej wspomnianej sprawozdawczości jest różny od tego, jaki wynika z niniejszej Informacji. Do sektora finansów publicznych nie są bowiem zaliczane osoby prawne będące spółkami prawa handlowego oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych są wykonywane w formie stosownych obwieszczeń.

Zaprezentowane w poniższym opracowaniu dane liczbowe wskazują, że omawiana problematyka powinna podlegać stałej kontroli z uwagi na wysoki poziom potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji. Poręczenia i gwarancje państwowych osób prawnych stanowią, w większości przypadków, margines ich działalności.

3. Zmiany w przepisach regulujących udzielanie poręczeń i gwarancji

W 2005 roku zostały wprowadzone następujące zmiany do ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne:

A. Ustawą z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684) – wprowadzony został przepis umożliwiający udzielanie publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej, w czasie trwania jego postępowania restrukturyzacyjnego wszczętego na podstawie ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej, przez Bank Gospodarstwa Krajowego, ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych, poręczenia dokonania zapłaty odsetek od obligacji. Poręczenie to może być udzielone jednorazowo, na wniosek zakładu, pod warunkiem, że zostało przewidziane w programie restrukturyzacyjnym zakładu, wyemitowane obligacje oraz środki uzyskane z obligacji zostaną przeznaczone na cele przewidziane w ustawie o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz BGK otrzyma od zakładu lub jednostki samorządu terytorialnego, będącej jego podmiotem założycielskim, zabezpieczenia na wypadek roszczeń z tytułu wykonanego poręczenia. Przepis ten określa również wysokość prowizji pobieranej przez BGK od kwoty poręczenia (1% i 1,5% w zależności od okresu, na jaki udzielono poręczenia) oraz określa okres, na jaki może być udzielone poręczenie (nie dłuższy niż do dnia 31.12.2010 r.).

Ustawa o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej wprowadziła również przepis, na mocy którego minister właściwy do spraw finansów publicznych udziela, w imieniu Skarbu Państwa, Bankowi Gospodarstwa Krajowego poręczenia dokonania zapłaty odsetek od obligacji objętych w/w poręczeniem. Przewidziano, że kwota poręczenia Skarbu Państwa została określona na 500 mln zł, środki na wykonanie poręczenia zasilają Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych, a warunki wykonania poręczenia określi umowa zawarta pomiędzy ministrem właściwym do spraw finansów publicznych. Poręczenie to wygasa z dniem 31 grudnia 2010 r. Przepis stanowi również podstawę przekazania BGK obowiązku podejmowania, na warunkach określonych umową, za wynagrodzeniem, czynności zmierzających do odzyskania kwot zapłaconych z tytułu poręczenia Skarbu Państwa.

Z uwagi na fakt, że żaden z publicznych zakładów opieki zdrowotnej, objętych restrukturyzacją na podstawie ww. ustawy, nie wyemitował w roku 2005 obligacji i tym samym nie uzyskał poręczenia BGK, zobowiązanie Skarbu Państwa z tytułu poręczenia dokonania zapłaty poręczonych przez BGK odsetek od obligacji nie powstało.

B. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz.1538) – wprowadzone zostały przepisy związane z ujednoczeniem terminologii związanej z obrotem zorganizowanym na rynku regulowanym, stosowanej w przypadkach: ustalania wartości oraz zbywania akcji wyodrębnianych do zasobu majątkowego Skarbu Państwa.

4. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa

4.1 Udzielone gwarancje i poręczenia

W roku 2005 udzielone były wyłącznie gwarancje Skarbu Państwa, a kwota udzielonych gwarancji wyniosła 6.758.362.050 zł. W 2004 roku kwota udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa wyniosła 7.093.010.068 zł.

Wykaz gwarancji Skarbu Państwa udzielonych w 2005 r. przedstawia poniższa tabela:

Gwarancje Skarbu Państwa spłaty kredytów					
Kredytobiorca / Wnioskodawca	Kredytodawca	Kwota objęta gwarancją w zł	Uchwała Rady Ministrów	Data podpisania umowy gwarancji	Organ udzielający gwarancji
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	489 096 000	115/2005 z dnia 04.05.05 r.	20.07/01.08.2005 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	172 552 800	116/2005 z dnia 04.05.05 r.	06.07/13.07.2005 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	1 796 548 800	117/2005 z dnia 04.05.05 r.	01.09/06.09.2005 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	1 137 617 250	118/2005 z dnia 04.05.05 r.	01.09/06.09.2005 r.	Rada Ministrów
Ogółem gwarancje zagraniczne		3 595 814 850			
Gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego w Banku Gospodarstwa Krajowego					
Beneficjent gwarancji	Kwota objęta gwarancją w zł		Uchwała Rady Ministrów	Data podpisania umowy gwarancji	Organ udzielający gwarancji
Gdańsk Transport Company S.A.	3 162 547 200		194/2005 z dnia 26.07.05 r.	28.07.2005 r.	Rada Ministrów
Ogółem udzielone gwarancje		6 758 362 050			

*Kwoty gwarancji udzielonych w walutach obcych zostały przeliczone wg średnich kursów walut obcych, ogłoszonych przez NBP w dniu poprzedzającym dzień podpisania umowy gwarancji.

a) Gwarancja udzielona na podstawie Uchwały Rady Ministrów Nr 115/2005 z dnia 4 maja 2005 r. dotyczy spłaty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym na częściowe sfinansowanie projektów inwestycyjnych w zakresie remontu lub modernizacji niektórych odcinków linii sieci kolejowej w Polsce i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec EBI do wysokości 120.000.000 euro, w tym kwota kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem.

b) Gwarancja udzielona na podstawie Uchwały Nr 116/2005 Rady Ministrów z dnia 4 maja 2005 r. dotyczy spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na częściowe finansowanie Programu Spójności Społecznej i Gospodarczej z Unią Europejską, programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej oraz projektów dotyczących rozwoju regionalnego i renowacji urbanistycznej i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do wysokości 42.000.000 euro, w tym kwota kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem.

c) Gwarancje udzielone na podstawie Uchwały Rady Ministrów Nr 117/2005 i Nr 118/2005 z dnia 4 maja 2005 r. dotyczą spłaty kredytów wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tymi kredytami, zaciągniętych przez Rzeczpospolitą Polską, a przejmowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, odpowiednio na:

- częściowe sfinansowanie przedsięwzięcia „Polska – Infrastruktura Drogowa – Projekt AFI”, zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego wynosi 456.000.000 euro i obejmuje kwotę kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem,

- częściowe sfinansowanie projektu „Polska – Wydłużenie Autostrady A2 - część A”, zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego wynosi 288.750.000 euro i obejmuje kwotę kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem.

Gwarancje powyższe zostały udzielone w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2005 r. w sprawie ustalenia Programu rzeczowo-finansowego dla inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Drogowego (Dz. U. Nr 8, poz. 57), wydanego na podstawie art. 39g ust. 1 ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

d) Gwarancja udzielona na podstawie Uchwały Nr 194/2005 Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. dotyczy wypłaty środków z Krajowego Funduszu Drogowego w Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz koncesjonariusza - Gdańsk Transport Company S.A. Została ona udzielona na podstawie art. 39j ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, a zobowiązanie Skarbu Państwa z tytułu tej gwarancji wynosi 768.000.000 euro. Obowiązek udzielenia przez Skarb Państwa gwarancji wypłaty środków z Krajowego Funduszu Drogowego w Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz koncesjonariusza - Gdańsk Transport Company S.A. wynikał z Umowy o budowę i eksploatację Autostrady A-1, podpisanej w dniu 31 sierpnia 2004 r., pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Infrastruktury i firmą Gdańsk Transport Company S.A.

4.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2005

Zgodnie z art. 31 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określa corocznie

ustawa budżetowa, przy czym kwota ta nie obejmuje poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na wykonanie zobowiązań objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w zakresie, w jakim nie powoduje to zwiększenia zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W ustawie budżetowej na rok 2005 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 20.000.000.000 zł. Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz innych ustaw szczególnych, w 2005 roku udzielono poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 6.758.362.050 zł, co stanowi 33,79% kwoty limitu zaplanowanej na 2005 rok. W porównaniu z rokiem 2004 wykorzystanie limitu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa, który wynosił 17.000.000.000 zł, pozostało niemalże na tym samym poziomie - wykorzystanie limitu w 2004 r. wyniosło 34%.

4.3 Wpłaty na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa z tytułu wniesionych opłat prowizyjnych od udzielonych gwarancji i poręczeń

Od stycznia 2003 roku obowiązuje zmieniona ustawa o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Zgodnie z art. 2 c te same ustawy, skuteczność poręczenia lub gwarancji jest uzależniona od wniesienia opłaty prowizyjnej od poręczenia lub gwarancji, chyba że na podstawie innego przepisu poręczenie / gwarancja jest zwolniona z tej opłaty. Od momentu wejścia w życie zmienionej ustawy, wpływy z tytułu wnoszonych opłat prowizyjnych przestały stanowić dochody budżetu państwa. Opłaty te wnoszone są na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa otwarty w Banku Gospodarstwa Krajowego.

W 2005 roku, z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa wniesione zostały opłaty prowizyjne w łącznej kwocie 7.866.718,20 zł, w tym w związku z:

1) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 120.000.000 euro za zobowiązania PKP Polskich Linii Kolejowych zaciągnięte w Europejskim Banku Inwestycyjnym - opłata prowizyjna w kwocie 7.355.700 zł (1,5% kwoty gwarancji), wniesiona w dniu 12.07.2005 r.,

2) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 42.000.000 euro za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte w Europejskim Banku Inwestycyjnym - opłata prowizyjna w kwocie 511.018,20 zł (0,3% kwoty gwarancji), wniesiona w dniu 29.06.2005 r.,

Spośród gwarancji udzielonych w 2005 r., zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej dotyczyło dwóch gwarancji spłaty kredytów zaciągniętych przez Rzeczpospolitą Polską, a przejmowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego. Przedmiotowe gwarancje zostały zwolnione z opłaty prowizyjnej zgodnie z przepisami art. 2c ust. 4 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne stanowiącymi, iż poręczenia i gwarancje udzielane pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków z emisji obligacji na zasilenie funduszy utworzonych, na mocy odrębnych ustaw, w Banku Gospodarstwa Krajowego są wolne od opłaty prowizyjnej. Ponadto, zgodnie z przepisami art. 39d ust. 3 ustawy o

autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, udzielane przez Skarb Państwa gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych obligacji, z przeznaczeniem na realizację zadań Programu rzeczowo-finansowego dla inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Drogowego (KFD) są zwolnione z opłat prowizyjnych.

Dodatkowo, zgodnie z art. 39j ust. 2 ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, do gwarancji i poręczeń wypłaty ze środków KFD wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrad, nie stosuje się przepisów ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w tym między innymi przepisu dotyczącego obowiązku uiszczania opłaty prowizyjnej od udzielonych poręczeń / gwarancji. Z uwagi na powyższe, nie podlegała opłacie prowizyjnej gwarancja wypłaty środków z Krajowego Funduszu Drogowego w Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz koncesjonariusza - Gdańsk Transport Company S.A. udzielona na podstawie art. 39j w/w ustawy.

4.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2005 r.:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych: 13.380.922.776 zł,
  - z tytułu gwarancji zagranicznych: 18.261.641.997 zł,
  - łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa: 31.642.564.773 zł,
- co oznacza wzrost w stosunku do 2004 r. o 7,5%.

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31.12.2005 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji, prezentuje następujące zestawienie:

Kredytobiorca	Kwota potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa w zł*
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Polskie Koleje Państwowe S.A.	4 218 209 297
Elektrownia „Opole” S.A.	3 653 536 406
Spółdzielnie mieszkaniowe (PKO BP S.A.)	3 390 441 466
PHZ „Bumar” Sp. z o.o.	555 446 950
Stocznia Gdynia S.A.	474 519 150
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	401 641 000
Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o.	382 013 289
Walcownia Rur „Jedność” Sp. z o.o.	193 531 342
Pozostałe poręczenia i gwarancje krajowe	111 583 876

Ogółem poręczenia i gwarancje krajowe	13 380 922 776
Gwarancje zagraniczne	
Bank Gospodarstwa Krajowego	4 699 584 942
Polskie Koleje Państwowe S.A.	3 825 496 171
Autostrada Wielkopolska S.A.	3 074 765 695
Wyплаты z Krajowego Funduszu Drogowego	2 964 326 400
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	833 716 800
BOT Elektrownia Turów S.A.	697 070 823
BISE S.A.	347 145 876
Bank Ochrony Środowiska S.A.	266 037 294
Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	246 502 295
Telekomunikacja Polska S.A.	210 001 721
Pozostałe gwarancje zagraniczne	1 096 993 980
Ogółem gwarancje zagraniczne	18 261 641 997
Ogółem potencjalne zobowiązania	31 642 564 773

*Kwoty zobowiązań wyrażonych w walutach obcych zostały przeliczone wg Tabeli Kursów Średnich NBP Nr 252/A/NBP/2005 z dnia 30.12.2005 r.

Ministerstwo Finansów prowadzi ocenę ryzyka dokonania spłaty poręczonego lub gwarantowanego zobowiązania. Prawdopodobieństwo wykonania potencjalnych zobowiązań (wyплаты) z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji jest szacowane za pomocą „Systemu punktowej oceny ryzyka wypłat przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń”.

System uwzględnia konieczność oceny finansowej i pozafinansowej oraz służy standaryzacji kryteriów oceny średnio- i długoterminowego ryzyka. Skonstruowany jest analogicznie do istniejących w bankach komercyjnych systemów oceny ryzyka kredytowego.

Ocena ryzyka polega na oszacowaniu wiarygodności finansowej podmiotu, który zaciągnął poręczone lub gwarantowane zobowiązanie. W konsekwencji ustala się prawdopodobieństwo utraty przez dany podmiot zdolności do spłaty swoich poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań.

W oparciu o „System punktowej oceny ryzyka wypłat przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń” dokonano podziału potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa na 5 kategorii:

- a) zobowiązania o niskim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka [0-30%]);
- b) zobowiązania o średnim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (30-50%));
- c) zobowiązania o podwyższonym ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (50-80%));
- d) zobowiązania o wysokim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (80-100%));
- e) zobowiązania spłacane przez Skarb Państwa (wsp. ryzyka =100%).

Struktura potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa według podziału ryzyka prezentuje się następująco:

Kategoria ryzyka	Przedział ryzyka	Kwota potencjalnych zobowiązań (w zł)		Udział w sumie potencjalnych zobowiązań	
		31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005
I-niskie	[0-30%]	17 237 365 431	20 923 514 258	58,6%	66,1%
II-średnie	(30-50%)	931 431 577	1 787 285 448	3,1%	5,7%
III-podwyższone	(50-80%)	1 375 960 767	474 519 150	4,7%	1,5%
IV-wysokie	(80-100%)	9 810 903 992	8 384 197 713	33,3%	26,5%
V-wypłaty	100%	77 061 506	73 048 204	0,3%	0,2%
Razem	-	29 432 723 273	31 642 564 773	100,0%	100,0%

Prace analityczne, których efekt stanowią wspomniane wyżej zestawienia, są punktem wyjścia do oszacowania kwoty przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa tj.: długoterminowej prognozy wydatków budżetowych z tytułu poręczeń i gwarancji w latach następnych (2006-2035). Kwota przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do dnia 31.12.2005 r. stanowiła jeden ze składników branych pod uwagę przy obliczaniu rocznej relacji państwowego długu publicznego do PKB. Według stanu na dzień 31.12.2005 r. relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2005 r. wyniosła 1,06%⁴. W nowej ustawie o finansach publicznych³ kategoria przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń nie występuje, a co za tym idzie nie jest ona już brana pod uwagę przy obliczaniu rocznej relacji państwowego długu publicznego do PKB.

Wg prognozy na dzień		Kwota przewidywanych wypłat do 2026 r. (w zł)		Współczynnik ryzyka dla całego portfela	
		31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005
Razem		11 769 374 500	10 400 339 856	40,0%	32,9%
w tym:	poręczenia i gwarancje krajowe	6 581 863 460	5 508 286 658	41,8%	41,2%
	gwarancje zagraniczne	5 187 511 040	4 892 053 198	37,9%	26,8%

W 2005 r., pomimo wzrostu kwoty potencjalnych zobowiązań, na skutek spadku długoterminowego współczynnika ryzyka dla całego portfela, zmniejszyła się kwota przewidywanych wypłat. Tak jak w roku 2004, relatywnie większym ryzykiem obciążone są poręczenia i gwarancje krajowe.

4.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa

4.5.1 W 2005 r. Minister Finansów spłacił ze środków budżetu państwa:

- kwotę 258.984.076 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
  - kwotę 20.273.938 zł z tytułu gwarancji zagranicznych,
- łącznie 279.258.014 zł, co oznacza zwiększenie wydatków z tego tytułu w stosunku do 2004 r. o 627,9%.

⁴ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB wg skorygowanego szacunku wstępnego GUS w wysokości 979,2 mld zł.

Wykaz płatności dokonanych w 2005 roku ze środków budżetowych z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia poniższa tabela:

Gwarancje zagraniczne	
Dłużnik	Kwota wypłat w zł
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Katowicach	13 692 619
Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze w Gdańsku	6 011 577
Producenci żywności bezglutenowej	569 742
Razem	20 273 938
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Dłużnik	Kwota wypłat w zł
Agencja Rynku Rolnego	240 000 000
Huta Ostrowiec S.A. w upadłości	18 415 866
Spółdzielnie Mieszkaniowe	568 210
Razem	258 984 076

4.5.2 Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń wynoszą, wg stanu na dzień 31.12.2005 r., 1.603.869.392 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2004 pozycja ta spadła o 1,0%. Należności te w 19,4% powstały na skutek spłaty przez Skarb Państwa kredytów udzielonych na finansowanie inwestycji centralnych.

Należności regresowe Skarbu Państwa, powstałe w wyniku spłaty poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań, wg stanu na dzień 31.12.2005 r., wynoszą:

- 1.462.916.300 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
- 140.953.092 zł z tytułu gwarancji zagranicznych.

Łącznie należności Skarbu Państwa z tytułu poręczeń i gwarancji, wg stanu na dzień 31.12.2005 r., wyniosły 1.603.869.392 zł.

Kwota powyższa stanowi 5,1% łącznych, potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

Dane liczbowe informujące o stanie należności Skarbu Państwa powstałych w wyniku spłaty ze środków budżetu państwa poręczonych lub gwarantowanych kredytów, wg stanu na dzień 31.12.2005 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji, przedstawia poniższa tabela:

Dłużnik	Kwota należności Skarbu Państwa w zł
Agencja Rynku Rolnego	629 773 685
FSM - Wytwórnia Wyrobów Różnych S.A.	193 979 722
Huta Baildon S.A.	139 913 053
Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach	107 000 000
Grudziądzkie Zakłady Przemysłu Gumowego „Stomil” S.A.	91 884 194
Kopalnia Węgla Kamiennego “Budryk” S.A.	82 966 955
Polskie Koleje Państwowe S.A.	82 190 490

Huta Ostrowiec S.A.	72 591 830
Pozostali dłużnicy	203 569 463
Razem	1 603 869 392

W powyższej kwocie należności Skarbu Państwa uwzględniono odsetki ustawowe naliczone na dzień 31.12.2005 r., w łącznej kwocie 558.599.103 zł.

4.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa

Podobnie jak w latach poprzednich, Minister Finansów podejmował działania windykacyjne mające na celu odzyskanie kwot wydatkowanych z budżetu państwa z tytułu udzielonych, a następnie wykonanych umów poręczenia lub gwarancji. Działania te polegają w szczególności na zawieraniu umów o charakterze cywilnoprawnym (rozłożenie spłaty wierzytelności na raty, konwersja wierzytelności na akcje w spółce dłużnika, sprzedaż wierzytelności), podejmowaniu czynności egzekucyjnych w oparciu o przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, uczestniczeniu w postępowaniach upadłościowych i likwidacyjnych.

W efekcie działań windykacyjnych, podejmowanych w 2005 roku oraz w latach poprzednich, skutkujących zwrotem w kolejnych latach do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, uzyskano w roku 2005 dochody w wysokości 65.117.795 zł, w tym ze spłat należności z tytułu zawartych w latach ubiegłych umów cywilnoprawnych 26.902.533 zł, oraz z prowadzonych w roku 2005 działań windykacyjnych 38.215.262 zł. W porównaniu do dochodów osiągniętych z tego tytułu w 2004 roku, nastąpił spadek o ok. 46,1 % z uwagi na to, iż w 2005 r. możliwości podejmowanych działań windykacyjnych były ograniczone trudną sytuacją ekonomiczną większości dłużników i specyfiką wykonywanych przez nich zadań. Do tej grupy dłużników Skarbu Państwa - Ministra Finansów należy Agencja Rynku Rolnego oraz Polskie Koleje Państwowe S.A. Bardziej radykalne formy windykacji zastosowane wobec ww. dłużników mogłyby znacząco zaburzyć przeprowadzane procesy restrukturyzacji w przypadku PKP S.A. lub wykonywanie zadań publicznych w przypadku Agencji.

W roku 2005 udało się, w drodze podpisanych umów, uregulować problem zadłużenia podmiotów z branży wodociągowej i kanalizacyjnej.

Na ogólną kwotę z windykacji należności Ministra Finansów z tytułu poręczeń i gwarancji w 2005 r. składają się również środki pochodzące z postępowań upadłościowych i likwidacyjnych.

W 2005 roku Minister Finansów wystawił tytuły wykonawcze w stosunku do pięciu dłużników, wobec których zostały wszczęte przez właściwe urzędy skarbowe postępowania egzekucyjne w trybie egzekucji administracyjnej.

5. Ryzyko wynikające z poręczonych i gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań

Od dnia 01.01.2003 r. obowiązuje przepis, wprowadzony do ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne nowelą z dnia 23 listopada 2002 r., nakładający na Ministra Finansów obowiązek oceny ryzyka finansowego ponoszonego przez Skarb Państwa w

przypadku udzielania poręczeń i gwarancji. Zapis ustawy przewiduje zakaz udzielania poręczeń i gwarancji, kiedy z analizy finansowej wynika oczywista konieczność wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji. Przyjęcie takiego rozwiązania ma na celu zapobieganie naciskom na wykorzystywanie poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa jako substytutu dotacji, a także, łącznie z innymi zmianami dostosowującymi do przepisów Unii Europejskiej, ułatwia notyfikację w Komisji Europejskiej zmodyfikowanego systemu poręczeń i gwarancji państwowych w Polsce.

W roku 2005 r. obniżeniu uległo zarówno ryzyko Skarbu Państwa z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji zagranicznych, jak i gwarancji i poręczeń krajowych. Wciąż jednak relatywnie większym ryzykiem obarczone są poręczenia i gwarancje krajowe. Biorąc pod uwagę powyższe, jak również wzrost PKB w 2005 r., relacja przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB w roku 2005 uległa dalszemu obniżeniu.

W kilku przypadkach Skarb Państwa jest zmuszony do regulowania zobowiązań objętych gwarancjami Skarbu Państwa na skutek trwałej niewypłacalności podmiotów, tj. PEC Katowice oraz producenci żywności bezglutenowej. W dwóch innych przypadkach, tj. LFO Sp. z o.o. oraz WRJ Sp. z o.o. istnieje wysokie zagrożenie wypłat z budżetu z uwagi na fiasko projektów wspieranych poręczeniami Skarbu Państwa. Ponadto, wysokie ryzyko związane jest z obowiązującymi gwarancjami udzielonymi przez Skarb Państwa za PKP S.A. i dotyczy lat 2007, 2009-2011 i 2014 (spłata kredytów w latach 2007, 2010 i 2014 oraz wykup obligacji w latach 2009 i 2011). Spłata gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań ma nastąpić z wpływów z prywatyzacji oraz ze sprzedaży zbędnego majątku. Postępy w tych dziedzinach, jak dotąd nie są dostatecznie szybkie, jednocześnie kondycja całej Grupy PKP jest słaba. Jednocześnie uwagę zwraca wysoka kwota zaangażowania Skarbu Państwa w formie poręczeń i gwarancji za zobowiązania podmiotów sektora stoczniowego, tj. Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. i Stoczni Gdynia S.A., szczególnie w kontekście trudnej sytuacji ekonomiczno-finansowej Stoczni Gdynia S.A. Zobowiązania te zapadają w latach 2006-2007.

6. Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne określa obowiązek sprawozdawczy niektórych osób prawnych wobec Ministra Finansów w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności poręczeniowo-gwarancyjnej. Zgodnie z w/w ustawą niektóre osoby prawne są to podmioty nie będące bankami oraz zakładami ubezpieczeń, uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do udzielania poręczeń lub gwarancji, w ramach powierzonych im zadań publicznych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. Są to w szczególności:

- a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy;
- b) spółki handlowe, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa przekraczają połowę kapitału zakładowego;

c) spółdzielnie, w których wartość udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa przekracza połowę funduszu udziałowego;

d) osoby prawne, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa lub osób prawnych, o których mowa w lit. a-c, przekraczają połowę kapitału zakładowego lub funduszu udziałowego;

e) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w lit. a-c.

Zgodnie z ustawą o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, osoby prawne mogą udzielać poręczeń i gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy). Przekroczenie tych limitów wymaga uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Powyższe regulacje umożliwiają prowadzenie nadzoru państwowego sektora gospodarczego oraz agencji rządowych, których działalność poręczeniowo-gwarancyjna pomimo, iż stanowi ryzyko podejmowane na własny rachunek, co nie obciąża bezpośrednio budżetu państwa, stanowi zobowiązanie podejmowane w ciężar publicznych środków jakimi są kapitały własne tych jednostek.

Z informacji przekazywanych Ministrowi Finansów przez niektóre osoby prawne objęte ustawą wynika, iż w 2005 roku udzieliły one łącznie 812 poręczeń i gwarancji na kwotę 9.175.671.560 zł. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił blisko 13-krotny wzrost wartości udzielonych w ciągu roku poręczeń i gwarancji. Według stanu na dzień 31.12.2005 r. łączny stan potencjalnych zobowiązań wynikających z udzielonych przez podmioty sprawozdające poręczeń i gwarancji osiągnął wartość około 9.588.955.235 zł, a zatem nastąpił ich spadek o około 60% w stosunku do poziomu obserwowanego na koniec 2004 roku. Natomiast stan należności wynikający z udzielonych gwarancji i poręczeń wzrósł w stosunku do poprzedniego roku o około 12%, osiągając wartość około 76.456.551 zł.

Wzrost łącznej wartości udzielonych w roku poręczeń i gwarancji wynika przede wszystkim z faktu udzielenia przez spółki dystrybucyjne wydzielone z PGNiG S.A. dwóch następujących po sobie solidarnych gwarancji na łączną kwotę około 8.460.840.000 zł, udzielanych w związku z restrukturyzacją tego podmiotu. Jednakże, pomimo odnotowania w/w wzrostu udzielonych w ciągu roku poręczeń i gwarancji znaczącemu obniżeniu ulega wynikający z nich poziom potencjalnych zobowiązań. Powyższa zależność wynika z faktu tzw. „wygasania” udzielonych wcześniej poręczeń i gwarancji oraz udzielania poręczeń i gwarancji na okres krótszy niż 1 rok. Gwarancje udzielone w 2005 roku przez spółki dystrybucyjne wydzielone z PGNiG S.A. nie spowodowały wzrostu stanu potencjalnych zobowiązań, gdyż dotyczyły one zobowiązań zaciąganych przez PGNiG S.A. w celu przedterminowej spłaty wcześniej zaciągniętych kredytów i obligacji gwarantowanych przez powyższe spółki, ponadto PGNiG S.A. w bieżącym roku spłacił część gwarantowanych przez powyższe spółki zobowiązań przyczyniając się tym samym do spadku ich zobowiązań z tego tytułu.

W 2005 r. baza danych obejmowała 132 sprawozdania w/w podmiotów gospodarczych tj. o około 9% mniej niż w roku ubiegłym⁵.

W informacjach sporządzanych w latach ubiegłych działalność poręczeniowo-gwarancyjna agencji rządowych podlegała odrębnej szczegółowej ocenie. Jednakże obecnie Agencja Rynku Rolnego, której zakres działalności, po wejściu Polski do Unii Europejskiej, uległ zmianom, zaprzestała udzielania w/w zabezpieczeń, natomiast działalność poręczeniowo-gwarancyjna pozostałych agencji, tj. Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Agencji Nieruchomości Rolnych, w porównaniu do roku ubiegłego nie uległa większym zmianom i stanowi niewielki udział w stosunku do kapitałów własnych tych podmiotów, ponadto nie wpływa w zasadniczy sposób na łączną kwotę udzielanych przez niektóre osoby prawne poręczeń i gwarancji. W związku z powyższym nie została przedstawiona odrębna szczegółowa informacja na temat działalności poręczeniowo-gwarancyjnej powyższych podmiotów.

7. Poręczenia Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych

Na mocy przepisów ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w Banku Gospodarstwa Krajowego funkcjonuje Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych. Stanowi on instrument wspierania głównie małych i średnich podmiotów gospodarczych.

BGK może udzielać ze środków KFPK poręczeń i gwarancji obejmujących przede wszystkim kredyty na finansowanie inwestycji, tworzenie nowych miejsc pracy, realizowanie kontraktów eksportowych, zorganizowanie własnego miejsca pracy przez absolwentów, finansowanie działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Poręczenia i gwarancje BGK mogą również obejmować realizację zobowiązań wynikających z obligacji emitowanych na finansowanie powyższych celów.

BGK prowadzi działalność poręczeniowo-gwarancyjną ze środków KFPK w oparciu o współpracę z bankami udzielającymi kredytów. Na dzień 31 grudnia 2005 r. BGK miał podpisane umowy z 25 bankami – sygnatariuszami umów o współpracę, dysponującymi siecią ponad 4 tys. oddziałów w całym kraju.

Stan Funduszu KFPK (pomniejszony o odpisy z tytułu rezerw na należności za wypłacone poręczenia), na dzień 31.12.2005 r. wyniósł 179.874.097 zł.

W 2005 r. nastąpił przyrost akcji poręczeniowej ze środków KFPK o ok. 24% w stosunku do roku 2004. Na przyrost kwoty poręczeń wpłynął fakt udzielenia poręczeń gospodarczych w kwocie blisko 259 mln zł oraz poręczeń studenckich w kwocie blisko 90 mln zł.

Do dnia 31.12.2005 r. nie udzielono żadnej gwarancji ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych.

Podstawowe informacje o poręczeniach udzielanych ze środków KFPK znajdują się w poniższej tabeli:

---

⁵ Obowiązki przekazywania informacji ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych podlegają te podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym udzieliły poręczeń lub gwarancji oraz podmioty, które posiadają zobowiązania bądź należności z tytułu wcześniej prowadzonej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

w zł

	2004	2005	2005/2004
Wartość udzielonych poręczeń gospodarczych	229 191 731	258 476 424	113%
Wartość udzielonych poręczeń studenckich	52 153 310	89 398 347	171%
Wartość udzielonych poręczeń łącznie	281 345 040	347 874 771	124%

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił w 2005 r. poręczeń, ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych, na kwotę 347.874.771 zł.

Łączne, niewymagalne zobowiązania pozabilansowe Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w BGK na dzień 31.12.2005 r. wyniosły 607.494.549 zł, w tym: 481.643.606 zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów gospodarczych oraz 125.850.943 zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich, natomiast wg stanu na dzień 31.12.2004 r. łączne, niewymagalne zobowiązania KFPK z tytułu udzielonych poręczeń wyniosły 446.300.970 zł, w tym: 377.832.940 zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów gospodarczych oraz 68.468.030 zł z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich. Zatem w roku 2005 nastąpił ok. 36%, w porównaniu do roku 2004, wzrost zobowiązań z tytułu ogółu udzielonych ze środków KFPK poręczeń, przy czym z tytułu udzielonych poręczeń kredytów gospodarczych wzrost ten wyniósł ok. 27%, natomiast z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich ok. 84%.

W 2005 r. o ok. 6% w porównaniu do roku 2004, wzrosły należności z tytułu wypłaconych poręczeń, przy czym należności z tytułu wypłaconych poręczeń kredytów studenckich nie przekraczają 1% łącznej kwoty należności KFPK. Należności z tytułu wypłaconych poręczeń wyniosły łącznie, wg stanu na dzień 31.12.2005 r.: 29.550.600 zł, podczas gdy wg stanu na dzień 31.12.2004 r. wyniosły one 27.842.300 zł.

Współczynnik należności do kwoty udzielonych w 2005 r. poręczeń wyniósł ok. 8,5%, natomiast współczynnik należności do zobowiązań pozabilansowych z tytułu udzielonych poręczeń wyniósł na dzień 31.12.2005 r. ok. 6,1%. Współczynnik należności do kwoty poręczeń udzielonych w 2004 r. wyniósł ok. 10%, natomiast współczynnik należności do zobowiązań pozabilansowych z tytułu udzielonych poręczeń na dzień 31.12.2004 r. wyniósł ok. 6%.

W 2005 r. wypłacono kwotę 5.179.543 zł z tytułu 29 poręczeń gospodarczych oraz kwotę 4.592 zł z tytułu 2 poręczeń kredytów studenckich. W 2004 r. wypłacono kwotę 7.636.330 zł z tytułu 24 udzielonych poręczeń gospodarczych oraz kwotę 3.568 zł z tytułu 2 poręczeń studenckich. W porównaniu do 2004 r., łączna kwota wypłat ze środków KFPK dokonana w 2005 r. zmalała o ok. 32%.

BGK nie udzielił w 2005 r. poręczeń za zobowiązania lokalnych lub regionalnych funduszy poręczeniowych z tytułu udzielonych przez te fundusze poręczeń kredytowych.

W ramach realizacji programu *Kapitał dla Przedsiębiorczych*, w 2005 r. Bank Gospodarstwa Krajowego:

- przeprowadził transakcje sprzedaży 5 pakietów akcji/udziałów spółek, przekazanych nieodpłatnie BGK przez Skarb Państwa w celu zasilenia Krajowego

Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (tzw. „resztówki” Skarbu Państwa), z których otrzymano łączną kwotę 305.548 zł. Ponadto w 2005 r. rozliczono należność z tytułu dokonanej w 2004 roku transakcji sprzedaży udziałów w jednej spółce, której płatność była rozliczona na raty – łączna kwota otrzymana z tego tytułu wyniosła 859.096 zł. Łączna wartość sprzedaży w ramach powyższych transakcji wyniosła 1.164.644 zł, z czego 50%, czyli kwota 582.300 zł została przekazana na zasilenie KFPK, a pozostała część, zgodnie z przepisami art. 35 ust. 3a ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, na zasilenie PARP. W bilansie KFPK na dzień 31.12.2005 r. pozostało 11 pakietów akcji/udziałów przekazanych przez Skarb Państwa, o łącznej wartości wniesienia 18.395.807 zł,

- nabył, ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych, akcje i udziały w 5 lokalnych i regionalnych funduszach poręczeniowych, na łączną kwotę 9.939.000 zł. Od początku budowy sieci funduszy poręczeniowych wg stanu na dzień 31.12.2005 r. ze środków KFPK wydatkowano na dokapitalizowanie 19 funduszy poręczeniowych – 11 regionalnych i 8 lokalnych – kwotę 38.127.500 zł.

W celu określenia wielkości akcji poręczeniowej realizowanej ze środków KFPK, Minister Finansów ustalił kwotę, do wysokości której Bank Gospodarstwa Krajowego mógł udzielać poręczeń i gwarancji w 2005 r., na poziomie trzykrotności posiadanych przez KFPK środków, wg stanu na dzień 31.12.2004 roku. Taka sama wysokość mnożnika udzielanych przez BGK poręczeń i gwarancji była również stosowana w latach poprzednich. Powyższy limit nie dotyczył poręczeń kredytów studenckich, ze względu na refundację przez Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich w BGK poręczeń zrealizowanych ze środków KFPK.

8. Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Zasób ten powinien być zasilany poprzez:

- coroczne wyodrębnianie, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach,
- wyodrębnienie akcji i udziałów Skarbu Państwa w spółkach, uzyskanych w wyniku dochodzenia przez Ministra Finansów wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W dniu 29 czerwca 2005 roku weszło w życie szóste rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wyodrębnienia akcji i udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa do zasobu majątkowego przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa. Na tej podstawie do zasobu majątkowego zostały wyodrębnione akcje i udziały następujących spółek:

- Elektrociepłownie Warszawskie spółka akcyjna z siedzibą w Warszawie – 411.780 akcji serii A o numerach 011346501 do 011758280, o wartości nominalnej 10 zł każda,

- Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” spółka akcyjna z siedzibą w Inowrocławiu – 411.383 akcji serii A o numerach 000936250 do 001347632, o wartości nominalnej 10 zł każda,

- Fabryka Wyrobów Metalowych w Stojadłach spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Stojadłach – 605 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy.

Ponadto, w wyniku dochodzenia przez Ministra Finansów, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji, na zasób majątkowy Skarbu Państwa zostało przekazanych:

- 3.440 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 1.720.000 zł, w spółce Chłodnia Szczecińska Spółka z o.o.,

- 26.777.485 akcji zwykłych imiennych, serii C, o numerach od 00000001 do 26777485, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Kopalnia Węgla Kamiennego „Budryk” S.A. z siedzibą w Ornontowicach.

Zgodnie z art. 26 ust. 5 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wycofać z zasobu akcje i udziały wyodrębnione na mocy rozporządzenia Rady Ministrów, zastępując je akcjami lub udziałami o łącznej wartości odpowiadającej łącznej wartości wycofanych akcji lub udziałów. I tak w roku 2005 Minister Skarbu Państwa wycofał z zasobu majątkowego 1.374.530 akcji spółki Elektrownia „Bełchatów” S.A. z siedzibą w Rogowcu. W ich miejsce Minister Skarbu Państwa przekazał 8.396.000 akcji spółki Gliwicka Agencja Turystyczna S.A. w Gliwicach.

Tak więc na koniec 2005 roku na zasobie majątkowym Skarbu Państwa przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa znajdowały się akcje i udziały następujących spółek:

- 8.396.000 akcji spółki Gliwicka Agencja Turystyczna S.A. w Gliwicach, po 2 zł każda,

- 4.125.225 akcji zwykłych imiennych serii A o numerach od 00000001 do 004125225, o wartości nominalnej 1 zł każda, spółki Fabryka Maszyn Bumar-Koszalin S.A. z siedzibą w Koszalinie,

- 3.388.657 akcji imiennych serii A o numerach od 006705425 do 010094099, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki ZPC „Ursus” S.A. z siedzibą w Warszawie,

- 627.900 akcji zwykłych imiennych serii A o numerach od 000000001 do 000627900, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Warszawskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego S.A. z siedzibą w Warszawie,

- 1 udziału o wartości nominalnej 4.010.880 zł w spółce Polskie Zakłady Zbożowe Spółka z o.o. z siedzibą w Gołańczy,

- 16.168 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, w spółce Lubinex Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie,

- 42.942 udziałów o wartości nominalnej 1.000 zł każdy, w spółce Przedsiębiorstwo Usług Wodociągowych HKW Sp. z o.o. z siedzibą w Dąbrowie Górniczej,
- 3.400 akcji zwykłych imiennych serii A o numerach od 6320 do 9719 oraz 3.639 akcji aportowych imiennych serii A o numerach od 0001 do 3639, o wartości nominalnej 1.000 zł każda, spółki Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. z siedzibą w Katowicach,
- 411.780 akcji serii A o numerach 011346501 do 011758280, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Elektrociepłownie Warszawskie Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (obecnie Vattenfall Heat Poland S.A.),
- 411.383 akcji serii A o numerach 000936250 do 001347632, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” Spółka Akcyjna z siedzibą w Inowrocławiu,
- 605 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Fabryka Wyrobów Metalowych w Stojadłach Sp. z o.o. z siedzibą w Stojadłach,
- 3.440 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Chłodnia Szczecińska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- 1.825.600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Mennica Państwowa S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 6.171 akcji zwykłych imiennych serii B o numerach od 113687 do 119857 o wartości nominalnej 1.000 zł każda, spółki Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. z siedzibą w Broniszach,
- 26.777.485 akcji zwykłych imiennych serii C o numerach od 00000001 do 26777485, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Kopalnia Węgla Kamiennego „Budryk” S.A. z siedzibą w Ormontowicach.

9. Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 216, poz. 1824), od 1 stycznia 2003 r. dochody z tytułu opłat prowizyjnych zasilają rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa, prowadzony w Banku Gospodarstwa Krajowego. W myśl przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ww. nowelizacji ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, opłaty te stanowiły dochody budżetu państwa.

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony, na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne w Banku Gospodarstwa Krajowego. Oprócz ww. opłat prowizyjnych gromadzone są na nim również przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, a także odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku.

W 2005 roku w wyniku sprzedaży:

- 68 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki KGHM „Polska Miedź” S.A. z siedzibą w Lubinie,
  - 2 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Impexmetal S.A. z siedzibą w Warszawie,
  - 1.407 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 1 zł każda, spółki Bank Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie,
  - 41.576 akcji zwykłych na okaziciela, seria A, o wartości nominalnej 3 zł każda, spółki Telekomunikacja Polska S.A. z siedzibą w Warszawie,
- na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych wpłynęła kwota 1.169.209 zł.

Środki gromadzone na ww. rachunku przeznaczone są na wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa, pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji oraz zapłatę prowizji na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zbywania akcji (udziałów) składających się na zasób.

W 2005 r. nie było konieczności wydatkowania środków zdeponowanych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.

Na dzień 31.12.2005 r., Minister Finansów dysponował na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych oraz na rachunkach terminowych w BGK środkami w wysokości 157.289.896 zł.